

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 „
Negyedévre ——— 6 „
Egy hóra ——— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —
Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.
Megjelenik
vasár- és ünneppnapok kivételével
minden nap délután 5 órákor.

Nagybecskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 85. szám.

Szombat, április 11.

Április 11.

— április 11.

A félistenek és héroszok korában meg-
hozták a 48-as törvényeket. Lángtenger
közepéből emelkedtek ki azok, az egész
világ ahhoz volt akkor berendezve, hogy e
törvények sértetlenül megszülethessenek.
Hungária volt a szülő anyjuk, Európa a
keresztanyjuk. Mosolyogva nézett rájuk min-
denki, még az is, aki nem szívből mosoly-
gott s aki jobb szerette volna, ha sose látta
volna.

Tudjuk a történelmet: az események
pressióját, a jövő aggodalmát, a nemzet
hajthatatlan szilárd akaratnyilatkozását:
szóval a 48-as törvényeket királyi szentesi-
tiséssel látta el V Ferdinánd.

Zivataros idők következtek s a zivatar
zavart vészhangjai között szívünkbe nyil-
lalított egyszer az a nyilatkozat is, hogy a
megtörtént szentesítés érvénytelen, visz-
szavont.

Hosszu szünet következett erre s létre-
jöttek kompromisszumos uton a 67-es tör-
vények, melyeknek alapját a 48-asok képezik.

A magyar államjog alaptörvényei most
a 67-esek. De a nemzet a 48-as törvénye-
ket úgy tekintette folyton, úgy tekinti ma
is, mint a 67-eseknek a beton-alapját.

Kétségbe nem vonta ezt soha az ural-
kodó sem, hiszen a 48-as törvények közül
eredeti alakjukban is érvényben maradt
több, azonban ez az évszám, az 1848.,
végesvégig oly természetű maradt a magyar
nemzet és a magyar király között, hogy
azt egymásnak szóba nem hozták, fel nem
említették, az egy hallgatag félreértést lát-
szott képezni mindvégig.

Pedig már közeledett s el is érkezett
az az időpont, amikor az élők és holtak

tettei megszűnnek a jelen leltárának vagy-
ságában maradni, hanem átmennek a tör-
ténelem egyetemes és örökértékű letétei közé.

Történetek félreérthetetlen célzások, meg-
jegyzések arról a bizonyos fátyolról, és
intézkedések a nagy idők tanúiról stb., stb.,
de abban a formában, amint az egy tör-
téneti multtal és ezen alapult jelenlét bírő
nemzet azt államjogi szentírásának könyvé-
ben, törvénykönyveiben eltörölhetetlen betűk-
kel megörökítve szerette volna látni, késelt,
egyre késett az 1848-at illetőleg.

Az a váltó-aláírás, melyet V. Ferdi-
nánd király vezetett a 48-as alaptörvények
alá, a nemzetek és a történelem censora-
tusa előtt bizonyos kétséges színben állott
és hogy végkép érvényes legyen, utólagos
girót igényelt, mert az első aláírás zavaros,
kényszeres, hirtelencselekedetű időből
származott.

És akkor állott elő I. Ferenc József,
kinél hatalmasabb, jobb aláírásu uralkodó
nem volt még a Habsburgok között s ami-
kor birodalma legnagyobb, legnagyobb,
legerősebb volt, ő maga a fejedelmek között
rangban, tekintélyben legelő állott, mikor az
európai békét sehol a szellő sem zavarta,
bölcs öregsége világos idejében előkérte a
48-as törvényt, megnézte rajta királyi előd-
jének reszkáló aláírását s bátor és biztos
kézzel ellátta azt a saját girójával, hogy
még a rosszakaratu kétely se férjen hozzá
soha, soha.

És ezt a fejedelmi ténnyt a nemzet
egyesítette az első szentesítéssel s napját,
április 11-ét nemzeti ünneppé emelte.

A 48-nak törvényes apotheozisa ez a
tény s akinek lelke igazán tiszteli az igazi
1848-at, az őszinte hazafiui lelkesüléssel
ünnepli ezt a felszázados eseményt.

A vöröskereszt országos közgyűlése.

— április 11.

A vöröskereszt-egylet május hó 18-án
tartja Budapesten idej országos közgyűlést,
amelyre az elnök a következő meghívót bocsa-
totta ki:

A magyar szentkorona országainak vörös-
kereszt-egylete 1908. évi máj. hó 18-ikán, hétfőn
d. e. 11 órákor országos közgyűlést tart saját házá-
ban (I. Vár, Dísz-tér 1. sz.), melyre az összes
vöröskereszt választmányokat és fiókegyleteket,
valamint az egyesület t. tagjait is meghívni van
szerencsém.

A közgyűlést megelőzőleg délelőtt fél 11
órákor értesítet és a közgyűlés után a központi
választmány alakuló ülése leend, melyekre szin-
tén szives megjelenését kérem.

Budapest, 1908. évi április hó 10-én.

Gróf Csokonios Endre s k,
vbt., kir. főosztályokmester,
egyesületi elnök.

Az országos közgyűlés napirendje:

1. Elnöki megnyitó.
2. Határozathozatal a központi választmány-
nak 1907. évi jelentése fölött.
3. Az 1907. évi zárószámadások és vagy-
kimutatás megvizsgálása és a felmentés fölötti
határozat.
4. A fiókegyletek által a központba beszo-
gáltatandó hányad meghatározása.
5. A központi választmány indítványainak
megvitatása és határozathozatal.
6. A központi választmányból kilépő tagok
belyeti új választás.
7. Hat számvizsgáló megválasztása.

A közgyűlésre vonatkozólag az egyesület
elnöksége a következő köriratot intézte a megyei
és városi s így a torontálmegyei és nagybecs-
keréki választmányokhoz:

Tekintetes választmány!

Van szerencsénk a t. választmány nagybecsű
tudomására hozni, hogy egyesületünk országos
közgyűlése folyó évi május hó 18-án, azaz hétfőn
délelőtt 11 órákor fog saját házuánkban a dísztéri
gyűlésteremben megtartatni.

A „TORONTÁL” tárcája.

És mégis . . .

Hajamba ósz szál nem vegyült belé még.
Fölöttem ara y napsugár ragyog,
Látom az égnek felhőtelen kékjét,
És mégis olyan szomorú vagyok.

A cserjék alján ibolyák fakadnak,
Most ébrednek az énekes napok,
Sejtelmét érzem ébredő tavasznak
És mégis olyan szomorú vagyok.

Uj fájdalom nem sujtott le szívemre,
Uj siralom bánatlanul hagyott,
Ugy élek halkán, álmodozva, csendbe,
És mégis olyan szomorú vagyok.

Ugy sir a lelkem kódós, tompa gyászszal
És nem tudom, hogy szívem mért sajog ?
Miért van telve hangtalan sirással ?
Csak azt tudom, hogy szomorú vagyok.

Talán valakit régen elvesztettem ?
Talán számomra valaki halott ?
Egykor talán nagyon boldog lehettem ?
Most bánatos és szomorú vagyok.

Vagy rokon sirást hallok idegenben ?
És aki sir, az is oly elhagyott ?
Lehetek volna boldogok mindketten —
Oly bánatos, oly szomorú vagyok.

Kiss Arnold.

Mese egy öreg emberről.

— A „Torontál” eredeti tárcája. —

I.

A nagy városra reászállt az alkony. A szé-
les köruton gyujtogatták a lámpákat.

A művész lerakta a vésőt és kalapácsot.
Odaült a műterem egyik sarkába, szembe a te-
rem közepén felállított márványdarabbal.

Nyomasztó csönd volt a műteremben és
egyre nagyobb lett a sötétség. A széles utcai
ablakon szűrődött be a körut felől egy kis vilá-
gosság.

Künn kezdődött az éjjeli élet. A köruton
nagy robajjal futkostak a kocsik.

Az öreg ember nem hallotta a zajt. Álmo-
dozott. Lelkét megrohanta az alkotás vágya. Élte
a művész életét, amely akkor kezdődik, amikor
mélységes nagy a csend, eljő a homály és a meg-
álmodott ideák testet öltve rajzanak előttünk a
levegőben. Együtt működik ilyenkor az agy és a
szív. A hideg szikrának, amely hosszú gondolko-
dás után kipattan az agyból, színt, meleget, érzést
ad a lélek s csak akkor nyer alakot a művész
kezében.

Egy kődarab állt a műterem közepén, már-
vány, mely kemény, mint az acél, fehér, mint a
hó . . . Alaktalan súlyos tömeg. A művész ennek
kiván életet adni. Formálni, alakítani akarja a
nehéz, hideg követ. Alkotni, teremteni óhajt a
kődarabból olyas valamit, aminek láttára csodál-
kozásra mered a tekintet és hangot ad a lelke-
sedés.

Az agy működik. Az akarat mozgásba hozza

az idegeket. Esmél az ember. A megpattanásig
tulifeszített agyban a sejtek képeket választanak
ki. Soha nem látott, nem ismert képeket. Láz
járja át az embert. Tisztul a képzelet és lassan-
lassan végre megszületik az eszme.

II.

Hevert a kalapács. A vésőnek nem jutott
szerep. Napokat töltött munka nélkül a művész.
Éjszakákat virrasztott át álmatlanul. Az új ideák
után való vágyakozás nem engedte nyugodni sem.

Nagy gondok, hosszas tépelődés után végre
megtalálta az eszmét, melyet keresett. A homály-
ból előbukkant a soba nem látott, nem ismert
idea, amely lelkesíteni fog, csodálkozást kelt és
nagy erejénél fogva megrázó hatással lesz az
emberiségre.

Előkerült a véső, a kalapács. Munkába fo-
gott. Alig hogy pihent. A hajnal már műtermé-
ben találta és el nem mozdult onnan, amíg a
nagy városra reá nem szállt az alkony. Munka-
kedve egy pillanatra sem lohadt le. Bámulatos
szorgalommal dolgozott, mintha csak ki akarta
volna pótolni azokat a napokat, melyeket az idea
után való keresésben, lázban égvé töltött mű-
termében.

Kattogott a kalapács. A munka gyorsan
haladt. Az ércemény kő szikrázza engedett az
éles vésőnek. A szegletes kőkolosszus egyre for-
málódott. Eltűntek róla az élek, a kiálló sarkok
és mindegyre több lett rajta a domboruság. A
mester szerelmesen tapadt a hideg kőhöz. Arcát,
fehér szakálát, ruháját belepte a finom fehér
márványpor.

Mindenki használja ki a kedvező alkalmat, a meddig a készlet tart.

Fiu öltönyök 4 K.-tól kezdve || Női- és leány-raglan és felső kabát 5 koronától kezdve || Uri öltönyök 15 K.-tól kezdve
Fiu felöltő 8 „ „ || Uri- és leány-kimono és gallér . . 8 „ „ || Uri felöltő 15 „ „
a legfinomabb kivitelig, mind feltűnően olcsó. a legfinomabb kivitelig, mind feltűnően olcsó.

KOVÁCS GEDEON
angol szabó-műhely.

Telefon 141.

Telefon 141.

275-34.10

Tisztelettel kérjük a t. választmányt, hogy magát ebből az alkalomból lehetőleg képviseltesse, vagy a mennyiben saját egyesületi tagok közül képviselőket nem küldhetne ki, minket felhatalmazni sziveskedjék, hogy a t. választmány megfelelő képviseltesse az alszabályok értelmében gondoskodjunk.

A közgyűlésen minden egyesületi tagot és ügyünk iránt érdeklődőt szívesen látunk. Hasonlóképpen a közgyűlés előtt tartandó értekezleten és a közgyűlés után tartandó központi választmányi alakuló ülésen is.

Kérjük a t. választmányt, hogy a kiküldött képviselők és általában a közgyűlésen résztvevők neveit velünk legkésőbb május hó 14-éig közölni sziveskedjék.

Egyéb tekintetben az előző oldalon levő meghívó és az annak kapcsán között megjegyzés ad felvilágosítást, amelyekre a t. választmány szíves figyelmét ezúttal irányítjuk.

Kívánatos, hogy a szavazásra jogosított közgyűlési tagok az egyesületi jelvényt kitzessék.

Belsőleg jegyzeteket nem adunk ki, hanem kérjük a kiküldött képviselőket megbízó levéllel ellátni, mely a terembe való lépésüknél közgyűlésnek átadandó lesz.

Budapesten, 1908 évi április hó 10-én. Hazafias üdvözléssel. Az igazgatóság nevében: Gróf Csekonicz Endre s. k. elnök, Latinovits János s. k. főgondnokhelyettes.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggel 6 1/2 óráig kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 1/2 óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kád-fürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva mindennap d. u. 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10 óráig.

A városi főgimnázium szertárai nyitva minden vasárnap délelőtt 11 órától 12-ig.

- Április 13. Közig. bizottsági ülés.
- Április 13. Megyei áll. vál. ülése.
- Április 20., 21. Gyermekeknap.
- Április 26. A közművelődési Egyesület közgyűlése.
- Május 7. Tavasz közgyűlés.

— **Virágvasárnap.** Eljőve ismét virágvasárnap, a dicsőség ünnepe. Csodálatos, szinte mesebeli korszak elevenedik meg a nyomán, amikor forrongtak az eszmék és alpróféták támadtak, akik meg akarták előzni a jövőt a megígértet. A nép pedig olyan volt mint mindig. Engedte a benyomásoknak, hangulata újat követett s ha ma ehhez csatlakozott, holnap amannak szolgált tömjénrel, diadalmas himnusszal. Virág-

A műterem padozatán egyre több lett a kő és por. Az alak pedig mindegyre tisztábban domborodik ki. A lángész, amely a művész alkotó kezét vezette, odanyomta helyegét a kőbe. Ami még ma csak szép volt, holnap már gyönyörködtetett, holnapután már fenséges lett.

A művész a dicsőség eszméjének adott alakot. Belevészte a kőbe egy, amint az ő forrongó agyából kipattant. Alkotott egy embert, erőset, nagyot, azépet, büszkét, ki fölemelt fölül dicsősen néz az égbe, jobb kezével pedig égő fáklyát tart és bevilágít az éjszakába.

Nagy alkotás volt. A nagy eszme fenséges műben nyert kifejezést. Egy ember, aki nem fél az ég villámainól, dacol, legyőzhetetlennek tartja magát. Fáklyát gyújt, hogy lássanak azok, kik a sötétben támoalgognak. Ez a kolosszus márványdarab nagy hatással volt az emberekre. A gyenge, a gyáva, az erőtlén, ha látta, újból erős lett. Mindenki hitte, remélte, hogy a mesternek ez az alkotása fogja megszerezni a halhatatlanságot: a dicsőséget, melyet ő oly hatalmas erővel rajzolt meg a kőben.

III.

Elviselhetetlen meleg volt a műterem levegője. Nyár volt és a főváros kaszárnyaszerű bérházai ilyenkor hasonlóak a kátlanhoz, amely alatt tüzelnek. A művész felnyitotta a műterem körut felé néző ablakait. Hűvös, friss levegő áradt be a műterembe. Vasárnap volt. A nagy világvároson meglátáztott ennek hatása. Nagy volt lenn a zaj. Nyüzsgött, hullámozott a nép a liget felé.

Az a nép, amelyről az ember hétköznapiokon

vasárnapján még hosszánával fogdja a szent város népe a Megváltót. A fanatizált tömeg üdv-rivalgással kíséri útján az isten embert, ifjú szűzek palmaágakat hordoznak tiszteletére s alig néhány nap múlva ott síkoltja a hangulatából kizökkent tömeg Plátus előtt:

— Feszítsétek meg!

Holnap még virágvasárnapját áll a keresztény világ az isten-embernek, hétfőn pedig már kezdetét veszi a nagyhét, a tövissel való koronáztatás, a csuf halál és a feltámadás...

A nagybecskereki róm. kath. templomban holnap délelőtt 10 órakor, virágvasárnapja alkalomból fényes istentisztelet lesz.

— **Személyi hír.** Dr. Perisics Zoltán polgármester budapesti utjáról ma érkezett vissza Nagybecskerekre.

— **Április 11.** Az 1848-iki törvények szentesítésének mai évforduló napját kegyelettel ünnepelték meg Nagybecskerekben is. A középületet díszítők díszítették, a templomokban pedig ünnepi istentiszteletek voltak. Így a róm. kath. plébánia templomban d. e. 10 órakor volt ünnepi istentisztelet, a melyet Magyary Pál pápai kamarás plébános végzett díszes segédlettel. Az istentiszteleten részt vettek a polgári és katonai hatóságok fejei Botka Béla főispánnal élők, azonkívül a testültek és intézetek, valamint nagyszámu közönség.

Istentisztelet alatt a templomi ének és zenekar Polzer miséjét adta elő, offertoriumra pedig Hermann Gusztáv Rossini „Stabat Mater”-jét énekelte.

Ugyancsak ünnepi istentisztelet volt az izr. templomban is, ahol dr. Klein Mór főrabbi méltatta nagyhatásu beszéddel a nap jelentőségét.

— **Az ármentesítés köréből.** A pancsova-kubini ármentesítő és belvízszabályozó társulat miniszteri biztosa Rónay Jenő mellé a földmívelésügyi miniszter az 1885. évi XXIII. t. c. 124. §-a értelmében alakított véleményező bizottságba Millóss Aurélt dr. nagybecskereki kincstári ügyoszt. és Theodorovics György kubini lakos beavanyozást birtokost kinevezte.

— **Tanfölgyelői látogatás a zárdaiskolákban.** Dr. Vártesy Gyula kir. tanfölgyelő folyó hó 6-tól 10-éig naponta délelőtt és délután hivatalosan megátogatta a Miaszsonyokról nevezett iskolánövendék kütnő vezetése alatt álló összes zárdaiskolákat, névleg a polgári leányiskolát, az elemiiskolát és a továbbképző tanfolyamot. Az összes iskolákban minden tárgyból beható vizsgálat lett tartva, úgy hogy az összes növendékek feleltetve jutottak. A kir. tanfölgyelő az intézet érdemudis főnöknője Mária Angelika és a

többi tanerőkkel tartott záró-értekezleten meleg szavakban fejezte ki elismerését az intézetben tapasztalt kiváló eredmény felett, különösen kiemelve a magyar nyelv és irodalom kitünő tanítását, nemkülönben az írásbeli dolgozatok cainosságát, tisztaságát, valamint a rajzok és festmények kiváló voltát; végre meleg elismeréssel adózott az egész intézeti nevelés-oktatás kiváló hazafias szellemének. A kir. tanfölgyelőt látogatásában Magyary Pál pápai kamarás-plébános kalauzolta.

— **Tűzoltó közgyűlés.** A nagybecskereki önkéntes tűzoltóegylet holnap délután 3 órakor a városháza nagytermében közgyűlést tart.

— **Esküvő.** Vettük a következő családi jelentést: Löffler Jónás és neje, Löw Sámuel és neje tisztelettel meghívják gyermekeik Berta és Adolf esküvőjére, melyet kedden, folyó évi április hó 28-án délelőtt fél 11 órakor a nagybecskereki izraelita templomban tartunk meg.

— **Egyházi zene.** A róm. kath. templomi ének- és zenekar nagypünken délután fél 4 órakor a róm. kath. plébánia-templomban a prédikáció után Gounod „Krisztus a keresztfán” című cantatáját adja elő.

— **A németnegyedbeliek kérése.** A német-negyedbeli polgárság az aradaci-utcai nagy forgalom helyes lebonyolítása dolgában mozgalmat indítottak és kérést nyújtottak be a városi képviselőtestülethez, hogy a nagy forgalom elosztására a város egy új utcát nyisson. A német-negyedbeliek kérésükben a következőket mondják:

Az Aradaci-utca, a Gizella-part és a Bonáz-utca tudvalevően az egyetlen közlekedési út a két Aradacz községnek, a szabályi kompnek, a németvárosbeli határ egy nagy részének, a köztemetőnek, az összes szőlőknek, a rétnek, Felső-muzslya községnek, a kórháznak, a két vasúti indóháznak, a vasúti műhelyeknek, a tárházaknak, a dunagőzhajózási társulat helybeli ügynökségének és nyáron Lukácsfalva és Erzsébetlak községnek is. Ely óriási jármű és gyalogforgalom mellett a keskenyvágyányú vasút és egyes mozdonyok rendszeren naponként hatszor, de tavaszkor és őszkor tízszer is, majdnem egész napon át végigrobognak ez említett utcán. Ha tekintetbe vesszük, hogy ezen, helyenként alig 8 méter szélességű utcában, a vonatok érkezése és indulásakor mily roppant nagy kocsiforgalom fejlődik, továbbá, hogy a heti- és országos vásárok alkalmával az aradaci- és marhafelhajtás mellett a vidéki kocsisorok, kerékpárok és automobílok vegyesen mily szűkös és sűrű közlekedést víznak véghez, elképzelhető, hogy ezen utcában való közlekedés mily roppant nagy veszélyekkel jár.

Ennek az állapotnak megszüntetése végett azt kéri a németnegyedbeliek, hogy a város a Kossuth Lajos-utcát két üres háztelket megvételé

azt sem tudja, hogy létezik. Pedig van, létezik' de ott, ahol már nem jár a fényes, cifra uri nép. Ott künn tartózkodik valahol a külvárosban. Meghuzza magát eldugott helyeken, pincében, padlásán, ahova nem hat el a meleg napfény, ahol pince soha mulatság, csak nyomor.

Hét napon át dolgoznak megszokás nélkül, hogy annál nagyobb legyen az örömlük a hetedik napon, amely a dolgozatlanság. Kiizzadt verejtékekkel szenvednek a gyárak forró tisztátalan levegőjében, hogy legyen mit elköltöni azon a napon, amelyen a gyárak vezetősége nem követeli, hogy a gyárba kiterjenek.

A mester odadől a felnyitott ablakhoz és nézte a népvándorlást. Jól esett egy pillanatra megpihennie. Álmódzó tekintettel mérte fel az utcát. A faburkolatu kocsiuton hangos robajjal iromodott tova az ur.fogatok fényes sora.

Később valamivel megritkult az emberáradat. Megtelt a liget velük. A széles fasorban egy pár közeledett.

A művész szeme megakadt a páron. A leány magas volt és nyúlánk, egyszerű ruhában, pipacsvirágos szalmakalappal a fején.

Meghittén simulat a férfi mellé, akiben élt a szenvedély és elfojtott hangon sugdosott a leány fülébe. Az pedig hallgatta boldogan. Egyszer aztán összefoilyt a két alak...

IV.

A magas bérház emeleti ablakából eltűnt az ősz öreg ember. Az az egyszerű, mindennapi jelenet nagyon megzavarta. Egyszerre elszorult a szíve. A saját ifjuságát látta feltámadni maga

előtt. És ebben a pillanatban nagy szomorúság vett rajta erőt.

Régen valamikor beállott abba a kis gardába, melynek minden egyes tagja az egész életén keresztül a dicsőség pübjőse képe után rohang. Azt fizte, kergette valamenyafi, pihenés nélkül. Nem riadtak vissza attól, hogy ezt az utat szakdsédők övessék.

Sokan síkullanak az uton. Mások elfáradnak a küzdelemben és feluton visszafordulnak és kikötnek valami nyugodalmasabb révben. És csak nagy ritkán akad egy-egy, aki életa végéig el tudja érni, el tudja fogni azt, ami meg ez utolsó pillanatban is délibábnak, szivárványok, elillanó fűtnek tiszit fel előtte — a dicsőséget. Erzi, hogy ő elérte azt a pillanatot.

Bistosította magának a halhatatlanságot. Felemelkedett oda, ahol lenni kiváltság. A nagy sietségben, a folytonos munkában azonban elfeledte, hogy ez nem lehet csupán cél.

Fiatalsága eltűnt. Elfogyott ereje a küzdelemben. Arcát mély barázdákkal szántotta tele a gond és fehér lett a haja.

Egyedül áll. Mindenkinek idegen. Erzi, hogy későn, nagyon későn ébredt a valóságra.

Tele lett a lelke fájdalommal. Botorkálva ment végig a műteremben, lába megbotlott valamibe... Ott hevert a kalapács, meg a véső. Felragadta a kalapácsot és kétségbeesett fájdalommal lecsapott a szoborra.

A széjjel vált marványdarabok hangos koppanással hullottak a műterem padozatára...

Gallovich Jenő.

Alapítottatt 1867.

Torontálvármegye legnagyobb kalapraktára.

Állandó raktár 20.000—25.000.

Telefonszám 213

LIPTAY DEZSŐ NAGYBECSKERÉK

kalap- és uridivat-áruháza

Tavaszi ujdonságok!

Tavaszi ujdonságok!

- Paletok, Színes ingek, Nyakkendők, Plüstakarók,
- Pellerini, Harisnyák, Utazó pléd, Botok,
- Esőköpeny, Zsebkendők, Esőbányók, stb. stb.

Magyar, angol, francia és olasz gyártmány.

vagy kiséjártása útján megfelelő szélességben a Nemzetvégsorra vezető vonalban hosszabbítsa meg, amiattal a közlekedést az Aradaczi-utcaból részben elterelik s így az aradaczi-utcai közlekedési zavarok megszűnnek. A kérést legközelebb fogja tárgyalni a képviselőtestület s bizonyára valamelyképen méltányolni fogja.

— **Felvétel a hadapródiskolákba.** A cs. és kir. közös hadseregbeli hadapródiskolákban magyar honos ifjak részére fentartott és az 1908/9. tanév kezdetén betöltendő magyar állami alapítványi, magánalapítványi és tandíjfizetése helyekre vonatkozó pályázati hirdetményt a városházán, a főjegyzői hivatal katonai osztályában az érdeklődők a hivatalos órákban megtekinthetik. A bővebb ismertetést nyújtó „Tájékoztató” pedig a m. kir. honvédelmi minisztérium segédhivatali főigazgatójától díjmentesen kaphatók. Ohajtandó volna, ha a betöltés alá kerülő helyekre, különösen pedig a lovassági és a traiskircheni tüzérségi hadapródiskolákba való felvételre a magyar ifjak nagyobb számmal pályáznának, mert ezen hadapródiskolának párbuzamos magyar osztályai csakis akkor állíthatók fel, ha azokba elegendő számú magyar ifju jelentkezik.

— **A városkert.** A jó öreg Plankkert ez idén megnagyobbodik, mert mint tudva van, a város megvette a Limmer-házat s ezzel a területtel kibővíti a kertet. Derék városi kertészünk már erősen dolgozik az újítás s ismerve eddigi dicséretes eredményeit, nem lehet benne kétség, hogy a kert új része a régivel felül fogja mulni. Tavaszra tehát igen szép kertünk lesz. Amde mi lesz nyáron? Aki ismeri a mi forró nyarainkat, amelynél különbet a nagy orosz síkságok, sőt talán a rossz hirtérnek örvendő Afrika sem tud felmutatni, az jól tudja, mivé lesz nálunk nyaranta a fű, fa, cserje. És mindez csak onnan van, hogy nincs a kertésznek módjában a kertet esténként megöntözni. A szomszéd Verseken e célra külön artézi kutat furtak s drága pénzen víztornyot emeltek. Nálunk mindez sokkal olcsóbban menne. Hisz a kert mellett folyik el a Béga s ha magaslát kell, hát ott van a mi büszkeségünk a „Plank-hegy”. Szakemberek állítása szerint néhány száz forint költségen meg lehetne csinálni a vízvezeték s akkor könnyen menne a kert állandó öntözése. Figyelmébe ajánljuk ezt a hygienikus szempontból oly fontos ügyet a polgármester urnak s a városi képviselőtestületnek. Bizonyára fognak módot találni, hogy a közönségnek ezt a régi óhaját teljesítsék s hogy a becskerékieknak legyen nyáron egy portmentes, kellemes helyük, melyet szívesen keresnek fel.

— **Adomány.** Czinner Dávid ur Beck Gyula urnak, a városi villammi igazgatójának kölcsönös meggyezésük értelmében 5 koronát küldött, hogy azt jótékony célra fordítsa. Az összeget Beck Gyula a mai napon megajándékozta szerkesztőségünkkel azzal, hogy azt az „Iskolagyermekbarát” egyesületnek juttassuk, amely kérelemnek készséggel tettünk eleget.

— **Sovány és fűdőszes személyek,** dacára minden táplálkozásnak, nem vesznek fel és miért nem? Mert emésztési szervei a rendes kószot feldolgozni nem tudják, illetve a táplálékanyag ki nem használják. A folyékony Somatose a szervezetnek a táplálékanyagot könnyű, emésztésképpen formában nyújtja, anélkül, hogy az emésztési szervektől súlyos munkát kívánna, amit elvégezni nem képes. Mellékhatásak a rendes táplálékhoz nyújtja, a folyékony Somatose, mivel teljesen értéktelen, csodálatosan emeli a testi súlyt.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskerek anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Házasság: Csolak Dusan, gk. géplakatos és Gyurits Irán.

Születések: Huka Rezső, rk. kerek. utazó, fia. — Petrov Uros, gk. napszamos, leánya. — Grucis Sándor, gk. földmives, leánya. — Mucz Miklós, gk. földmives, leánya. — Guttenkunszt Anna, rk. család, leánya. — Kocsaries Lázár, gk. földmives fia. — Annau Jakab, rk. földmives, leánya. — Palnik Mária, rk. család, leánya. — néhai Gyurics Vladimir, gk. földmives, leánya. — Nédity Dusan, gk. napszamos, leánya. — Csúrár Ilona, gk. cigány, fia. — Höfler József, rk. napszamos, fia. — Pál János, rk. zenesz, fia. — Temerinaki István, gk. szűcs, leánya. — Latalin Sebő, gk. udvaros, leánya. — Kellner Nándor, rk. vizsgálólakatos, fia.

Halálozások: Kurncaki Emilia, gk. 12 napos, görcsök. — Özv. Regauer Vilmosná, rk. 85 éves, városi szegény, aggkór. — Schmidt Paula, rk. 4 éves, görcsök. — Övári János, gk. 73 éves, acs, aggkór. — Podvinetz Adolf, izr. 80 éves, magánzó, aggkór. — Simon Matild, ág. ev. 21 éves, tüdővész. — Dimitrievics György, gk. 1 hónapos, görcsök. — Schmidt József, rk. 11 hónapos, görcsök. —

Gojkov Mileva, gk. 48 éves, napszamos, gutaütés. — Klein Jakab, izr. 42 éves, magánzó, agyvérzés. — Avramov Lyubomir, gk. 13 hónapos, görcsök. — Reisz Mihály, izr. 54 éves, kereskedő, agydaganat. — Latalin Sebő, gk. 38 éves, bádogos, paralízis. — Rác Gizella, rk. 4 éves, vörheny.

— **Garincagyi bántalmaknál és hűdéseknél** különösen gerincgyorsorvadásnál (abcs) rendkívül jó hatásúnak bizonyulnak a buziásfürdői szén-savas fürdők. Buziásfürdők szén-savas forrásaival évről-évre több ny betegget vonzanak oda. A szén-savas fürdők hatását nagyban előmozdítja a buziásfürdői „Phönix” gyógyvízzel való ivókúra. A buziásfürdői „Phönix” gyógyvizet kapható gyógyszerárakban, drogeriában és minden jobb fűszerüzletben.

— **Egy népszerű.** A „Moll-féle sós-borszesz” által betegnek egy epoly gyógyhatású, mint olcsó szer nyújtatik közvényes és csúszos bántalmaknál, sebeknél és daganatoknál. Egy üveg ára utasítással együtt 90 kor. Szétküldés naponta utánavételre Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által, Bécs, I., Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítménykérő az ő gyári jelvényével és aláírásával. (2)

— **A sós savanyu vizek királya** névvel illetik szakkörökben a málnási Siculia forrásvizet s méltán, mert ez a természetes forrásvíz kipróbált kitűnő hatással van a gége, torok, tüdő és gyomor-bántalmaknál, pártatlanul nyálkaoldó és étvágygerjesztő. Hatása gyors, amennyiben a gyomorégést azonnal megszünteti. Magyarországi főraktár: Brázy Kálmán, Budapest, VIII., József-körút 37.

— **A Liniment.** Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller igaz, népszerű házi szer lett, mely számos családban már sok év óta mindig készletben van. Hátfájás, cipőfájdalom, fejfájás, köszvény, c uzal stb.-nél a Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő; sőt járványkór, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az általstestnek Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő házi szer jó eredménytel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és tüvegekben: a 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona a legtöbb gyógyszerárakban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kéri, valamint a „Horgony” védjegyre és a Richter cég-jelvényére figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

Irodalom.

* **Uj szemle.** Egyik legértékesebb folyóiratunk kétségen kívül a Blaskovits Sándor főszerkesztő vezetésével megjelenő „Uj Szemle”, melynek magas nívója minden számmal új híveket szerez a lapnak. A legutóbbi számban Balog Pál, a kiváló publicista ír figyelemreméltó tanulmányt „A magyar kultúra és a nemzetiségek” címen, éles bírálat tárgyává tévén Balogh Ernő könyvét, melyben kellő készülettel a nemzetiségi kérdéssel foglalkozik. Figyelemre méltó cikkben szól a gazdasági kérdésekről, jeles földünk Fülep Lajos, pedig az „Uj művészi stílusról” elmélkedik. Ignotus pompásan megírta krónikája és Traveller „Színházi szemle”-je méltán egészíti ki a többi tartalmat. Dostojevsky elbeszélése „A nagybácsi álma” Szabó Endre kitűnő fordításában méltó befajese az áprilisi számnak. A folyóirat valóban megérdemli a magyar közönség támogatását. (Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest V., Alkotmány u. 23.)

* **Tagajánlás az Akadémián.** A tudományos Akadémia április 29-én tartja meg tagválasztó nagygyűlést, melyre többek közt a következő tagajánlások történtek: A széptudományi osztályba Szabolcska Mihályt levelező tagnak ajánlja Beöthy Zoltán, a bölcsészeti osztályba levelező tagnak Platz Bonifác dr. nyug. szegedi tankertileti főigazgatót Concha Győző.

Sport.

× **Vívóakadémia Szegeden.** Kiváló sporteseménynek lesz színhelye f. hó 12-én este Szeged város, Armentani mester tartja a napon vívóakadémiáját, mely, mint a résztvevők névsora eleve biztosítja, nagy sportlévélzetet fog nyújtani a közönségnek. Részt vesznek a legjelesebb mesterek: Maione, Sanesi és Alfí, továbbá Armentani mester. Az amatőrök neveit, minthogy a nevezések még egyre tartanak, szombaton közöljük. Az akadémia, melyen a honvédszenekar hangversenyez, este 8 órakor kezdődik a Tisza-szálló nagy termében. Jegyek előre válthatók Armentani mesternél és a Tisza-szálló portásánál. A vívóakadémián megjelenik a torontái atletika klub elnöke dr. Vinczehidly Ernő főjegyző is.

Heti rovat.

— április 11.

Be kár, hogy a Vanderbilt Gladys-ék üveg-falakkal épült uri palotája nem Nagybecskereken emelkedik! Az üvegfalú budoárok intim és diszkrét titkait egy világ kíváncsi tekintete lesi és ha ez a mesebeli tündérvilág, apró, de izgató eseményei révén, idecsobogatná az emberek érdeklődését: az alvó Csipkerózsát, akivel iblett költői hangulatomban eszemmel összetéveszttem a mi kedves városunkat, — talán-talán fel tudná egyszerűzni hosszú és nehéz álmszöveget. Be kár, hogy a dollárfejedelem leánya pompás automobiljával nem a mi Fő-utcánkon robog végig: a Fő utcán rövid időre megakadna az élet, az emberekben a tisztelettől megfagyna a vér, szenzációk röpdlenének az automobil előtt és nyomában, nagy távolságban, ott kullogna — az első érdekes heti rovat.

De erre felé nem száguld a szenzációk automobilja és erre felé halálcsend borul a paloták ormaira s a kunyhók nádfedeleire és erre felé a heti krónikás nehéz szívet gondol a jó Istenre, aki — semmiből teremtette a világot.

Nehéz szívet rovom ez írást, de ez a súlyos melankhólia — most jut az eszembe — az elmúlt hétről szóló énekeimben csakugyan beleillik. Ez a hét a szomorúság, a sűrű gysz jegyében folyt le. Emlékezem szerint Maurice Barres, a színes szavú francia író írja egyik művében, hogy olykor a nehézkes Halál tagjaiba vidám életerő röppen és szeszélyes jókedvében elhagyott tájakon bolyong és sok-sok megállított szívből piros vért és meleg életet iszik. Valóban, mintha az elmúlt héten a mi elhagyott tájunkon dőzsölne volna a halál gonosz szelleme és vad orgiája nyomán napról-napra égő könnyek és jajgató sóhajok törték ki megtépt emberi szívekből. Ebben a pogány világban még imádkozni is megtanultunk, mert a halál mutatja meg a legjobban, hogy milyen szép is — az életünk!

A halál nem pihen, de az orvosok sztrájkolnak. Be szép volna, ha ez a mondat fordítva lenne igaz! A magyar orvosi kar jogos törekvései gyors teljesülést igényelnek, különben az emberek nem mernek majd — betegek lenni. De ne tréfáljunk: az ilyen sztrájk, amelyhez vitális emberi érdekek fűződnek és amelynél az orvosok passzivitása emberéletet is követelhet áldozatul, haleszthatatlan beszűntetendő és így célra valóban Magyarországon is szükség volna az Amerikában „strike breakers” néven ismert speciál-ügynökökre, akik — mint a híres „Waddell és Mahon”-cég — 24 óra lefolyása alatt az ellentéteket elsimítják és az elejtett szerződést újra kezébe nyomják a munkásnak. Ime, a munkamegosztásnak egyik legújabb hajtsza, amelynek feladata a forrongó szociális érdekeknek észszel, tudással és invencióval való összeegyeztetése.

De a tökéletes munkamegosztás megvalósulásától, amelyről Adam Smith oly gyönyörű álmokat látott, Magyarország még nagyon messze van, ámbar nemes törekvések az ipart és kereskedelmet ma-holnap európai nívóra emelik és a művelt gazdasági osztály profitja már határozott vonalakkal belerajzolódik a közéletünkbe.

A nívóra jutás nagyérdékű céljának szolgált a technologiai iparmúzeum ipari továbbképző tanfolyama, amely gyönyörű munka bevégzése után a héten záródott be, szorgalmas, megértő, kiművelt iparos-életet adván át az országnak. „Egy ország tőkéje — munkásainak értékessége”, mondja Lasalle és bizonyos, hogy hozzáértő kezek alatt nagyértékű kincsek alakulnak a nyers materiából, amelyhez egy ország gazdagága, jóléte és virágzása fűződik. A gazdasági haladásnak jelentőségteljes ünnepe volt a csütörtöki záró aktus és hogy ezt a mindenképpen nemes céllelkes energiával Nagybecskereken követik, — öröme és büszkesége lehet a városnak.

Ime, kedves olvasóm, ez a lefolyt hét szűkebb fotográfiája. Ennyi történt, semmi más. És mégis, hogy rohan az idő ebben az egyhangú városban! Aki nem hiszi, irjon heti rovatot. Ugy érzem, mintha tegnap irtam volna az utolsó és tegnap óta — hét egész nap tellett el.

TÁVIRATOK.

Zichy János gróf a királynál.

Budapest, április 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) A politikai köröket most nagy feltűnést keltő királyi kihallgatás foglalkoztatja.

Mint ugyanis Bécsből sürgönyzik, Zichy János grófot tegnap délelőtt a király külön kihallgatáson fogadta. Zichy János gróf tegnap érkezett Bácsba, ahonnan azután kocsin Schönbrunnba hajtatott és itt a királynál ötnegyedórától volt kihallgatáson.

Bécsi jelentések szerint az ottani udvari körökben Zichy gróf kihallgatása nem kelt feltűnést, mert tudják, hogy egy király, mint a trónörökös milyen meleg rokonszenvvel viseltetnek iránta s annak idején neki ajánlották föl a kabinetalkitást. A bécsi jelentés azt mondja, hogy a király most is följánlotta volna neki, hogy vegye át a kormányt, de Zichy kijelentette, hogy ezt nem teszi mindaddig, míg a koalíció vállalt kötelezettségeinek eleget nem tesz.

Zichy János gróf után a király Aehrenthal báró közös külügyminisztert fogadta, aki a kihallgatás után Budapestre utazott.

Egy mai bécsi jelentés még azt is jelenti, hogy Zichy János grófot ma délelőtt Ferenc Ferdinánd trónörökös is hosszabb kihallgatáson fogadta, amely kihallgatásnak a jelentés szerint bécsi politikai körök különösen nagy fontosságot tulajdonítanak. Zichy János kihallgatásait a bécsi jelentés annál is feltűnőbbnek mondja, mert a grófnak egy királynál, mint a trónörökösnel való kihallgatása állítólag a kormány megkérdése nélkül történt volna. Természetes azonban, hogy e bécsi jelentéseket csak bizonyos föntartással lehet fogadni.

A közös külügyminiszter Budapesten.

Budapest, április 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Aehrenthal báró közös külügyminiszter tegnap nem délben, hanem csak este érkezett Budapestre. A külügyminiszterrel vele van neje, Eszterházy gróf osztályfőnök és Szapáry gróf követési tanácsos. A külügyminiszter a Hungáriába szállt.

Aehrenthal báró ma délelőtt fél 11 órakor meglátogatta Wekerle Sándor miniszterelnököt, akivel délig tanácskozott. Aehrenthal és Wekerle délután folytatják tanácskozásukat.

Budapest, április 11. (A „Torontál” eredeti táv.) Felhivatalosan ma kijelentik, hogy Aehrenthal báró külügyminiszter utjához fűzött kombinációknak nincs komoly alapja. A közös külügyminiszter budapesti utjának semmi olyan célja nincs, amely a miniszter reszortjának keretén túl menne.

Kecskemétiék Wekerlénél és Kossuthnál.

Budapest, április 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma délben tisztelgett Kecskemét város küldöttsége Gulner Gyula főispán vezetésével Wekerle Sándor miniszterelnöknel s átadta neki Kecskemét városának üdvözlő feliratát.

Ugyancsak tisztelgett a küldöttség Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternel is, őt is üdvözölve és Kecskemét város bizalmát tolmácsolva. Kossuth Ferenc hosszabb beszédben köszönte meg a kecskemétiék ragaszkodását.

Bánffy Dezső báró beszámolója.

Szeged, április 11. (A „Torontál” ered. táv.) A szegedi egyesült hatvanhetes pártok tegnapi értekezletén Végmann pártelnök bejelentette, hogy Bánffy Dezső báró, a szegedi első kerület képviselője, májusban le fog jönni, hogy beszámolót tartson. Fogadására intézkedést fog tenni, hogy az ünnepélyes legyen. Az

elnök indítványára sürgönyileg értesítették Bánffy, hogy lejövetelét várja a párt.

A német császár utja.

Budapest, április 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Korfuból sürgönyzik, Vilmos német császár tegnap oda érkezett. A császár korfui utja teljesen magánjellegű. Vilmos császár három hélig marad az Achilleionban és György király is ott fogja tölteni az időt a görög husvétig, április 25-én visszatér Athénbe az ünnepre, aztán ismét Korfura utazik s addig marad ott, míg a német császári pár.

Lobkovitz herceg halála.

Budapest, április 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a tegnap elhunyt Lobkovitz Rudolf herceg, volt budapesti hadtestparancsnok holttestét ma az ottani I. számú helyőrségi kórházban diszes ravatalra helyezték. A temetésen, amely hélfőn délután lesz, a király is képviselteti magát.

Tőzsde az április 11-iki ünnep miatt zárva.

Közgazdaság.

„Hermes” Magyar Államias Váltóútlejt R.-t. (Budapest), havi jelentése a tőzsdéforgalomról és a pénzpiacról.

Budapest, április 9.

A tőzsde irányzata a lefolyt héten inkább gyengének mondható, mivel a piacra került papírok vételkedv hiányában csak alacsonyabb árfolyamok mellett voltak eladhatók. Ennek oka főképen azon körülményben keresendő, hogy a Nemzetországban és nálunk remélt hivatalos kamatlábleszállítás mindaddig nem következett be és a nagyközönség értékpapírjainak vásárlása eszközzésével inkább ezen kamatmérséklések időpontját óhajtja bevárni.

A forgalom részleteire áttérve jelentjük, hogy az összes bankrészvények, valamint a bányászati és a helyi közlekedési vállalatok részvényei kisebb-nagyobb árcsökkenést szenvedtek, továbbá visszavétést szenvedett a 4%-os magyar koronajáradék is, melyben külföldi oldalról is történtek eladások.

Ellentétben a mi tőzsdénkkel a bécsi tőzsdén kiindulva alpezi bányászati részvények árcsökkenéséből barátságos hangulat uralkodott és lényegesen szilárdabban alakult a tőzsde Berlinben is, ahol a német tőzsde törvény reformálása adott az értékpapír-piacnak impulzust.

A pénzpiac helyzete nálunk változatlan és nem szenved kétséget, hogy amennyiben a német bankkamatláb leszállítatik, az osztrák-magyar bank is fogja hivatalos rátáját mérsékelni.

A hét nevezetesebb árfolyamváltózárai a következők voltak:

	április 2.	április 9.
4% magyar koronajáradék	94—	93 65
magyar hitel részvény	752—	749—
magyar jelzálog hitelbank részv.	432—	427—
rimamurányi vasmű részvény	560—	553—
salgótarjáni kőszénbánya részvény	573—	574—
osztrák-magyar államvasút részvény	684 50	683 50
budapesti közúti vaspálya részvény	560—	555—

Nyiltér.

(E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.)

Eljegyzési- és „Henneberg”
Lakodalmi- selyem 75 kr.-tól
Eamast - feljebb, bérmentve és
Dollenne - vámmentesen. Minta
postafordultával.

Megrendelések bármely nyelven intézendők:

an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.
(41/b-8.4)

„Ruszánka” gyógy-iszap fürdő, MELENCZÉN. (Torontál.)

Mely győgyeredményben azonos a Pöstyén és Szt-Lukács iszapfürdők győgyerejével
1908. évi május hó 14-én nyílik meg.

Az iszap- és vízgyőgyerejét különösen köszvényben, idült izületi rheumában, a scrophulosis minden alakjában szenvedők, ugyszintén minden kenőgyőgy módnak ellenálló bőrbetegek, különösen psoriasis és prurigoiban szenvedők, továbbá rendellenes vérzésben szenvedő nők és idegbetegek igen magasztalják.

Specialis hatása a csontbántalmaknál, caries necrosisnál, a leghirebb nemzetközi fürdőket felülmulja. Az idült Lues bántalomnál mint utókúra kitűnő sikert mutat fel, és e célra külön kabinok állanak rendelkezésre.

Vendégeknak rendelkezésre állnak: három legmodernebben berendezett lakóházak, tágas terasokkal győgy- és étterem, kitűnő konyha, rendkívüli jó zene, teke-pálya, teke-asztal, zongora, arnyas és virágos park padokkal stb. stb.

Kívánatra, pontos cím megjelölésével, készséggel és díjmentesen közelebbi felvilágosítással szolgál alulirt ügyvivő.

Prospectusok bérmentve küldetnek.
Ruszánka gyógyfürdő igazgatóságáért:

Melenczén, 1908. évi március hó 26-án.
PIPERSZKI KAMÉNKO,
ügyvivő.

374-31

PETROVITS JENŐ,
elnök.

Három szobás

Lakás

és hozzávaló mellékkeliségekkel
május 1-től kiadó.

Bővebbet

SCHNELLER EDÉNÉL,

(375-x.1)

Pleitz-nyomda.

Tüdőbetegek, gyomor, bél, vesebajosok, köszvényesek megmentője,
a legegészségesebb üdítő asztali ital

MÁLNÁSI
Sicilia

ARTEZI GYÓGYVÍZ

KAPHATÓ MINDENÜTT

FŐ- **BRAZAY KALMÁN** CZECHÉL
RAKTÁR: BUDAPEST, VIII. JÓZSEF-KÖRUT 37/39.

Orvostanárak véleményei, használati utasítás minden üveghez van mellékelve

32-26.1

A Temesvári-utcai (1482/41. sz.)
vasuti megálló előtt egy üzleti
előokra felette alkalmas

h á z

szabad kézből

eladó.

Bővebb felvilágosítást e lap kiadóhivatata nyújt.

(258-6.)

Teljesen elkülönített
butorozott

garçonlakás

villanyvilágítással kiadó.

Deák Ferenc-utca 7.

27-x.46

225-40.12

Sz

Sz. v.
4702
I-III
64510
1.0512
04912
1222

155
158
206
213
218
227
234
243
258
312
321

322
335
349
408
415
425

v. v. 4712
I-III
616
350

444
455
505
550
610
639
701
718

1209

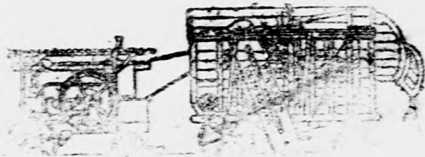
v. v.
4812
I-III
64510
753

351
414
430

MÓTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

Herkules-motorvállalat, Budapest, V., Váci-út 30.

Ajánlja ugy esélési, mint malomüzemre kitünően alkalmas, legegyszerűbb benzinkomobijait, melyek V. ker., Váci-út 30. szám alatti gyárban bármikor üzemben megtekinthetők.

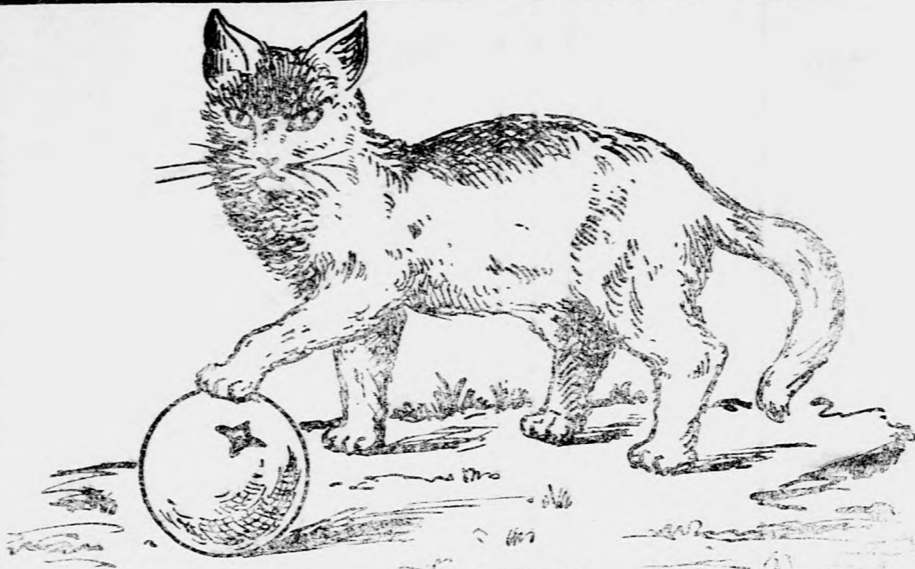
Teljes
jótállás
kifogástalan
üzemért!

Üzemzavarok kizárva! Bámulatosan egyszerű szerkezet!

Rendkívül csekély benzinfogyasztás!

:: 13-14 éves fiú is kezelheti! ::

Arjegyzzék ingyen! Olcsó árak részlettízítésre!

200 darab elismerő levél a Magyarországon üzemben levő motorokról!
(175-26.7)**„A fehér macskához“**

371-1.1

ajánlja a husvétii ünnepek alkalmából **fűszer- és csemege-árut.**
Tessék meggyőződni árunk utolérhetetlen minőségéről és kiválóan
jutányos árainkról.**FAJTOJÁSOK!**

Reitter Oszkárnál

NAGYBECSKEREKEN

kaphatók.

Elsőrendű Angliából hozatott fajtisza telivér

Sárga orpington

Fehér orpington

Óriás pekingi kacsa

= darabja 70 fillér. =

• • Rázásmentes biztos csomagolás,
faládákban ingyenes. • • • • •

ÁLLAMI NAGY ARANYÉRMER.

Legelső győzelmi díjak, ha-
zai és külföldi legelső és
legnagyobb kitüntetések.Őszi szállításra fenti állatokon kívül
nagytestű angol emdeni libák is
megrendelhetők. 364-x.1

RITÜNTETÉSEK:

Arad
Budapest I.
Budapest II.
Bécs
Belgrád
Lovrin
Nagybecskerek
Nagyvárad
Pozsony
Pécs I.
Pancsova
Szófia
Szatmár
Szabadka
Temesvár
Veszprém
Zenta**Biztos jövő.**Jó hírű, Törökbecse forgalmas
utcáin álló három

fiók-üzletemet

három házzal együtt folyó évi
augusztus hó 1-től

kezdve

≡ **eladom.** ≡

Két üzletnek italmérési joga van.

Bővebb felvilágosítás a főtcai üzle-
temben kapható. 373-1.1

WEISZ ÁRON, Törökbecse.

T. c.

Van szerencsém tisztelt vevőimet érte-
síteni, hogy a 24 év óta fennálló**Baaden J. L. cég**

üvegáru- és porcellán-kereskedést

tovább vezetem és hogy megboldogult férjem
elhalálása folytán a cégben semmiféle
váltás sem megy végbe.Az eddigi bizalmat megköszönöm és
kérem, hogy azt nekem továbbra is fentar-
tani kegyeskedjenek.Pontos és szolid kiszolgálást és olcsó
árakat biztosítok.

372-1.1

Teljes tisztelettel

özv. Baaden J. L.-né.

MEGHIVÓ.**A törökkanizsai takarékpénztár mint részvénytársaság**részvényeseit az 1908. évi április hó 26-án délelőtt 11 órakor Törökkanizsán az intézet székházában
megtartandó**rendkívüli közgyűlésre**

tisztelettel meghívom.

Törökkanizsa, 1908. évi április hó 6-án.

■ Tallián Emil,
intézeti elnök.**Tárgysorozat:**

1. Közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 rész-
vényes kijelölése.
2. Az alaptökének 240.000 kor. leendő felemelése és
ezzel kapcsolatosan az alapszabályok 5. §-ának
megváltoztatása.

(370-1.1)

JEGYZET. Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt venni akar, vagy magát azon képviseltetni szándékozik, részvényeit a közgyűlés megtartását megelőző napig a hivatalos órákban az intézet pénztáránál térítvény mellett letenni tartozik.

Bámulatos olcsó harisnyák.

Rövid gyermek harisnyák (Sockerli).
Patent gyermek harisnyák szám 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
 párja krajcár 20 22 24 26 28 30 32 34 36 38
 Női flor harisnyák a legújabb divatszínben. Párja csak 45 krajcár.
 Színes divat férfi harisnyák a legnagyobb választékban. Párja 40 krajcár.
Wéhner Györgynél, Nagybecskerek.
 (356-10.5)

ARMBRUSTER JÓZSEF NAGYBECSKEREK (FŐ-UTCA).

Ajánlja különlegességeit
 olajfestékek, linoleum, vala-
 mint mindennemű más festé-
 kekben és ecsetekben.

Fontos: Nagy raktár
 angol tinturákban, alumi-
 nium- és ezüst bronzokban,
 melyekkel bárki maga is bronzirozhat.

Venus kályhaezüst!

Viszont-elárusítok nagy
 engedményben részestűnek.

16a-8.8

Árlejtségi hirdetmény.

A szerbneuzinai gör. kel. szerb egy-
 ház hitközsége ezennel

az egyháznak alapos javítására
 az árlejtsést kibocsátja.

1. Kőműves és asztalos munkára (épi-
 tési anyaggal együtt) 5409 korona 30 fillér
 van előirányozva.

2. Az ikonosztás felállítására 6121 kor.
 Az árlejtsés Szerbneuzinán, a szerb
 iskola helyiségében f. évi május hó 10-én
 d. e. 9 órakor fog megtartatni.

Az árverelni kívánók tartoznak az
 előirányzott összegnek 5%-át bantpénz
 címén az árlejtsés megkezdése előtt lefizetni,
 illetve letenni.

Az építési terv és a feltételek minden
 nap megtekinthetők. Az egyházközség vá-
 lasztmánya fentartja magának azt a jogot,
 hogy a vállalkozók közül saját belátása
 szerint azt választja meg, akiben legtöbb
 bizalma van.

Szerbneuzina, 1908. évi április 8.

369-22

A szerb egyház hitközsége.

Nyomdász-tanuló

Jó családból

azonnal felvétetik.

Kämpfner Dániel

mechanikus NAGYBECSKEREK,

József-Főherceg-utca 5., a nagyhidnál.

Elvállalok házcsemettyűk
 és háztelofonok berende-
 zését.

Kerékpárok, írógépek,
 varrógépek, grammofonok,
 kötőgépek javítását

és mindennemű a szakmába vágó
 munkákat szavatolás mellett pon-
 tosan elvégzek.

Házcsemettyűk fentartását évi általaný ellenében
 eszközölöm.

225-13.13

A ki szép akar lenni, használja egyedül a Hajós féle aradi ibolya-crémet,

mert a világ minden részéből jövő
 hálaíratok legjobban bizonyítják, hogy
 ennél jobb szépitőszert nem létezik.

Szeplő, májfolt, bibires, bőrvörösséget
 és mindennemű arctisztatlanságot
 — varázsszerű gyorsan eltüntet.

Egy tégely ára 1 korona.
 Vigyázat! Csakis Hajós-féle aradi készítményeket
 tessék kérni és vásárolni.

Kapható a készítőnél:

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerárában, ARAD.
 Főraktár: Nagybecskereken,
 MELKUHN DEZSÓ drogeriájában.
 Továbbá minden gyógyszerárában, illatszer-
 üzlet és drogeriában.
 324-20.6)

LEGJOBB MINŐSÉGŰ
 HAZAI
 GYÁRTMÁNYÚ
 CHMÁNY, IRÓ ÉS
 FOCALMI PAPIROK
 KAPHATÓK MINDEN JOBB
 PAPIRKERESKEDÉSSEN

193.-54

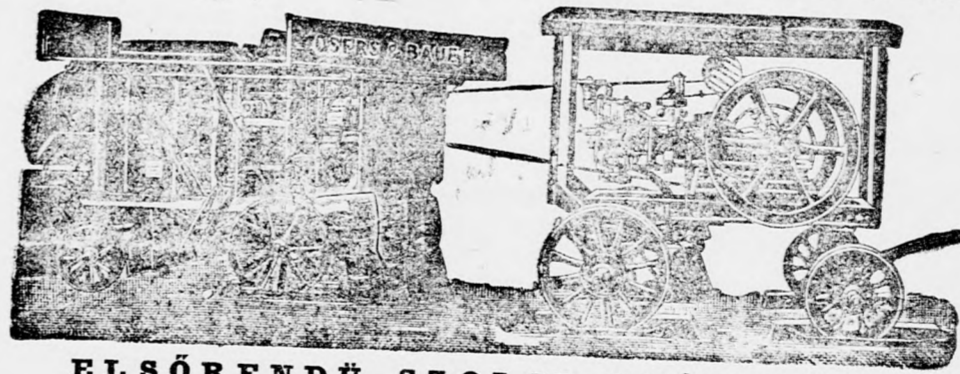
OSERS és BAUER kizárólagos motorgyár

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18. • • • WIEN, XX., Dresdnerstrasse 81-83.

Benzinlokomobilok,
 benzinmotorok,
 szivógázmotorok.

A jelenkor legolesőbb üzem-
 ereje. Üzemköltség óra-ló-
 erőként 2-3 fillér. Több
 száz telep üzemben. Kedvező
 fizetési feltételek.

Árjegyzékkel és költségvetéssel
 díjmentesen szolgálunk.

ELSŐRENDŰ SZOLID GYÁRTMÁNY.

Az utóbbi időben a következőknek szállítottunk gépeket:

Schösz János és Társai Szászveszős	8 HP. cséplő szerelvény	Takács Imre malomtulajdonos, Páztó	75 HP. szivógáztelep
Magosi János és Fial Monor (tanár)	6 HP. " "	Stenger Vilmos	Nagytopóvezs
Papp János Ihárosberény	8 HP. " "	Rosmann Samu	Mocs (Kölcsm.)
Nagy J. Pál, Boglár	6 HP. " "	Herczeg József	Magyarbárhelyes
Ifj. Pál István, Órda (Boglár mellett)	4 HP. " "		

és még számos nagy uradalomba. 83-51.12

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

VESE ÉS ÉCÉLYAGBAJOKNÁL MINDEN VIZET FELÜLMUL.
 KELLEMES, KISSÉ SAVANYKÁS IZŰ, VASMENTES, SZÉNSAVDUS,
 RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.
 ORVOSILAG AJÁNLVA. ORVOSILAG AJÁNLVA.

Ivógyógyomdára használva, vesé- és hólyagbajoknál, a veseme-
 dence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a lég-
 utak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatá-
 sun ak bizonyult. — Prespektust kívánatra küld a forráskezelőség:
 Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdön.

23-152.42

ELSŐRENDŰ CIPŐK NAGY RAKTÁRA WEINBERGER K.

Nagybecskerek, Hunyadi-fő-utca 23.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát a tavaszi idényre
 férfi-, női- és gyermekcipőkben
 a legjobb kivitelben, jutányos árak mellett.

A hazai ipart pártolando:

mindenki vegyen csakis nálam
 kapható Debreczenben készült
 cipőt, mely csinoságra és jó-
 ságra minden külföldit felülmul.

Női séta-cipőkben és gyermekcipőkben
 különlegességek óriási raktára.
 Valódi amerikai cipők egyedüli raktára.

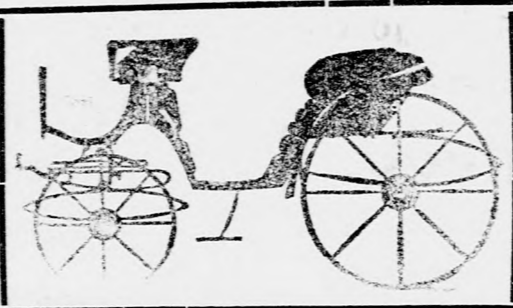
Vidékre különös olcsó árak.
 10 koronán felül bérm

Mindennemű kocsikat (hintó, homokfutó, halotti s más egyebet) készítik a legújabb mód szerint, valamint javítok olcsón és gyorsan, szintugy jutányosan cserélek be ócskát újak fejében.

E szakmába vágó kovács-, bognár- és nyerges-munkát szintén elvállalok.

Amend Ferenc kocsigyártó **Nagybecskerek**, Aradáci-ut, a régi kórházzal szemben.

Versenyképesség!

Versenyképesség!

18—24.15

Meiszner Ede kocsikovács, okl. patkókovács **Nagybecskerek**, a régi kórház átellenében.

Elvállalok mindenféle hintó, halottaskocsi stb. ujdonságok készítését, valamint javítását is a legelőnyösebb árak mellett.

Miután eddig nagyobb kocsigyárakban működtem, azon helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb igényeknek is megfelelek s kérem a nagyérdemű közönség támogatását.

Steckenpferd
iliomtejszappan

a legenyhébb kézi-szappan.

285—20.3

WEITERSCHAN JAKAB.

Főüzlet Hunyadi-utca,
fiók-üzlet Német- és Aradáci-utca sarkán
Ajánl gazdagon felszerelt anyag- és fűszerára
oikkain kívül

a tavaszi vetéshez friss magféléket, ugymint:
lucerna, angol fokfű, valódi oberdorfi répa-
magot, mindenféle főzelék- és virágmagot
a legjobb kelési minőségben.

— Raffia, kékkő a legjobb minőségben. —
Föld- és faodfesték, lakk, bronz, olaj- és
olajlakk-festék, emallak, brunolin.

==== Kőműves- és festőcsetek. ====
Állandó raktár cement, portland, mész, ház-
tetőlemez, kátrány, karbolineum, kocs-
kenőcs és gépolajban.

Saját termésű
bor és törköly-pálinka.
Ásványvizek nagy raktára.
= Friss töltés! =

143—52.11

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult hámszer, mely már
sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek
bisonyult köszvényénél, oszónál és meghülé-
seknel, bedörzsölésképpen használva.

Figyelmeztetés: Silány hamisítványok
miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak
olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“
védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellá-
tott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben
K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván min-
den gyógyszerárban kapható. — Főraktár:
Dr. Richter József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerár az „Arany oroszlánhoz“,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

54—26.15

**MOLL-FÉLE
SEIDLITZ-POR**

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A.
védjegyet és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb
gyomor és altestbántalmak, gyomorgörös és gyomorhív, rögzült
székrekedés, májbántalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbö-
zöb női betegségek ellen e jeles háziázernek évtizedek óta min-
dig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak K. 2.—
Hamisítások törvényileg fenytettek.

**MOLL-FÉLE
SÓS-BORSZESZ**

csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A.
védjegyet és aláírását tünteti fel és a
„A Moll“ feliratú ónosattal van zárva.

Moll-féle sóborszesz nevezetesen mint
fájdalom csillapító bedörzsölési szer
köszvény, csusz és meghülés egyéb követ-
kezményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónoszott eredeti üveg ára
1 korona 90 fillér.

10—22.15 Főszéktüldés
Moll A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító által
Bécs, I., Tuchlauben 9 szám.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítettek
A raktárban tessék határozottan MOLL A. aláírással és védjegye-
vel ellátott készítményeket kérni.

Nagybecskereken Kellner József és Benkovich Mihály gyógyszer-
raktárban kapható

A SZÉPSÉG!

Minden hölgynek kétségtelenül leghőbb vágya,
hogy mentől szebb legyen s hogy ezen célját elér-
hesse, megragad minden alkalmat, a legképtelenebb
dolgokkal kengetve arcát. — A legtöbb esetben
saját kárára teszi ezt, mert nemcsak, hogy szép
nem lesz, hanem ellenkezőleg sok esetben tönkre
teszi arcborét úgy, hogy igen hosszú idő, gondos
ápolás kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza.

Az a világon egyedülálló siker, melyet Földes
Kelemen aradi gyógyszerész Margit-Crème-jével elért
(különösen Francia- és Németországban), sok embert
arra birt, hogy ezt a világhírű, ártalmatlan és az
arc minden tisztatlansága (széplő, májfolt, kiütések
stb.) ellen páratlanul és csodálatosan ható szert utá-
nozzák. — Természetes, hogy ez senkinek sem sike-
rül, mert a Margit-Crème készítésének titkát senki
más nem ismeri, mint a feltaláló és készítő s épen
azért, mert a titkot soha senkire sem bizta, hanem
minden egyes készítményt maga állít elő, a Margit-
Crème mindig egyforma, annak kidolgozása a leg-
gondosabb, tehát hatása is rögtöni és biztos. —
Óvakodjunk tehát arcunkat mindenféleképpen kezeletni
és használjunk oly szert, melyet angol, amerikai és
francia hírneves orvosok is ajánlanak, mint egyedül
biztos és ártalmatlan szert az arc szépítésére és a
szépség megőrzésére. — Ez a világhírű szépségszer
a Földes-féle Margit-Crème, mely már 4—5 napi hasz-
nálat után teljesen átalakítja az arc borét, eltünteti
a szeplőket, májfoltokat, kiütéseket, borotkát, mit-
esszert, arc- és kézvörösséget. Az arc ideális szép,
üde és ifju lesz s a mellett a Margit-Crème teljesen
ártalmatlan

Egy tégely ára 1 korona, Margit-szappan 70
fillér és Margit-pouder (fehér, róza és crème szín-
ben) 1 K. 20 fillér. — Ezen szerek mindegyike külön
is használható. — A földes-féle Margit-Crème kapható
a világ minden nagyobb gyógyszerárában, ahol
pedig raktáron nem volna, tessék egyenesen a készí-
tőnek így címezve írni: Földes Kelemen gyógyszer-
rész, Arad.

Főraktár Nagybecskereken:

**Benkovich Mihály, Basch Ernő, Ja-
kobi Armin és Kellner József** gyógy-
szerészeknél. **Melkuhn Dezső** drog.

257a—10.3

TIRGRAM-POR

az egyedüli szer, mely az
összes rovarokat gyorsan
és alaposan kipusztítja;
üvegben —.30, —.60, 1.—
és 2.— koronáért kapható

TIRGRAM TINKTURA

csakis **Poloskák** ellen üvegek-
ben —.40, —.80, 1.20, 2.00 és
5 — koronáért kapható minden
jobb drogériában, fűszer- és fest-
ék-kereskedésben, ahol Tirgram-
Plakátok ki vannak függesztve.
Ügyeljünk a **TIRGRAM** névre.
Gyár: **Budapest, IV. ker., Károly-utca I.**

19—15.9

A világ legjobb

cigaretta papirjai

mégis csak a

„Les Dernières Cartouches“

extra et vergé

„Mizpah“ vergé

„Ramses“ vergé

„Le Zouave“ vergé

a világhírű cigaretta papirgyár

Braunstein Frères, Paris.

Saját papirgyára CASSICOURTBAN Mantes mellett (Franciaország).

Alapítva 1878.

17—21.15